

I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg
CVR-nr. 10033098

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Frederik Vad
E-mail: fv@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29 20 19 41
Dato: 24/06 - 2025
Sagsnr.: 23/50278
ID-nr. (RIT): 540-041

TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af rødbrændende ler gældende til den 24. juni 2035 på del af matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	AFGØRELSE	3
1.1	Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding	3
1.2	Før tilladelsen tages i brug	4
1.3	Ejerforhold.....	5
2	Sagens baggrund	5
2.1	Ansøgningens indhold	5
2.2	Beskrivelse	5
3	Vilkår.....	6
3.1	Omfang af retten til at indvinde	6
3.2	Drift.....	7
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	9
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	11
3.5	Efterbehandling m.m.....	12
4	Generelle bestemmelser	13
4.1	Tilsyn.....	13
4.2	Tinglysning af efterbehandlingsvilkår.....	13
4.3	Arkæologi.....	13
4.4	Råstofafgift	14
4.5	Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.....	14
4.6	Indberetning af indvunden mængde.....	14
4.7	Indberetning til GEUS	14
4.8	Tilførsel af jord.....	14
4.9	Miljølovgivning i øvrigt	15
4.10	Forsyningsledninger	15
5	Sikkerhedsstillelse	15
6	Ansøgningsprocessen	15
6.1	Myndighedshøring.....	16
6.2	Miljøvurderingsloven.....	17
6.3	Partshøring	18
7	Regionens vurdering af sagen	19
7.1	Lovgrundlag	19
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	19
8	Klagevejledning og underretning	27

8.1	Klagevejledning.....	27
8.2	Underretning om afgørelsen	27
9	Bilag	29
	Bilag 1. Oversigtskort	30
	Bilag 2. Grave- og efterbehandlingsplan.....	31
	Bilag 3. Screeningsafgørelse inkl. screeningsskema	32
	Bilag 4. Overkørselstilladelse	57
	Bilag 5. Udtalelse fra museet	62

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har regionen vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven
- Region Syddanmarks Råstofplan 2020
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter)
- indsatsbekendtgørelsen (bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder"

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- affaldsbekendtgørelsen
- naturbeskyttelsesloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ rødbrændende ler årligt på 1,6 ha af del af matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg kommune. Se oversigtskort herunder:

Figur 1. Oversigtskort over området. Ansøgte areal er markeret med en blå firkant, og adgangsvejen er markeret med en sort og gul-striplet linje.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstofforudtilladelsen kan tilbagekaldes af regionen i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Regionen skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.

- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.
- Afsættelse af indvindingsarealet, jf. vilkår nr. 3.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejersforhold

Ifølge tingbogen står A/S Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund som ejer af matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- I/S Lertranskøb har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 10.000m³ rødbrændende ler på 1,6 ha af del af matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg kommune.
- Der forventes at indvinde til 1 meter under terræn, og der indvindes ikke under grundvandsspejlet.
- Indvindingen forventes påbegyndt i 2025.
- Der ønskes driftstider er kl. 7.00 – 17.00 mandage -fredage. Der vil ikke være drift lørdage, samt søn- og helligdage. Indvindingen vil foregå i korte perioder af 2 til 3 uger ad gangen i sommerhalvårets tørre perioder fra medio april til ultimo september.
- Råstofferne påtænkes anvendt til rødbrændt tegl.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 1 hydraulisk gravemaskine.
- Der vil ikke blive placeret brændstoftanke på arealet, da tankning sker udenfor råstofgraven.
- Der genereres ikke affald i forbindelse med aktiviteterne.
- Der ønskes adgang til råstofgraven ad markvej via Brovej. Der foreligger tilladelse efter vejlovgivningen til overkørsel ad Brovej.
- Skulle der være brug for bekæmpelse af støv, vil dette ske ved vanding. Vandet vil være vandhanevand fra nærliggende teglværk eller gård.
- Området efterbehandles til landbrugsdrift ved at genudlægge afgrødet muld.

2.2 Beskrivelse

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på 1,6 ha. Samme areal er udlagt som graveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2020 og der er anmeldt rettighed til råstofindvinding på matriklen. Det ansøgte areal fremgår af oversigtskortet på bilag 1.

Graveetaperne er planlagt, så der graves parallelt med skel mod nord og syd, startende i nord. Indvinding vil foregå med 1 hydraulisk gravemaskine 2 – 3 uger om året.

Råstofforekomsten er velbeskrevet. Jordartskort (GEUS) viser moræneler i hele området. Dette er kalkudvasket ned til ca. 1 meter under terrænoverfladen, hvorved det kan anvendes som rødbrændende teglværksler. Der søges ikke om indvinding under grundvandsspejl.

I ansøgningens efterbehandlingsplan fremgår det, at arealet skal efterbehandles til jordbrugsformål. Det efterbehandlede terræn vil være sænket ca. 1 meter og derefter blive genpålagt muld.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang af retten til at indvinde

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Projektet skal holdes inden for det indtegnede område (herefter kaldet projektområdet), som fremgår af bilag 1.
3. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med regionen. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
4. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 2. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
5. Regionen skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
6. Der må årligt indvindes op til 10.000 m³ rødbrændende ler.
7. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 hydraulisk gravemaskine. Afvigelser herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra regionen.
8. Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
9. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

10. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider er:

- a. Råstofindvinding samt udlevering og læsning: kl. 7.00 – 17.00 mandage – fredage. Der vil ikke være drift, udlevering og læsning lørdage, samt søn- og danske helligdage.
 - b. I helt enkeltstående tilfælde kan det være nødvendigt at fravige de generelle åbningstider. Dette må kun ske med forudgående skriftlig accept fra regionen.
 - i. Fraviges de generelle åbningstider skal grænseværdier for støj fortsat overholdes jf. nedenstående støjskema.
11. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 18.00	55 dB (A)
Lørdag	07.00 – 14.00	
Mandag – fredag	18.00 – 22.00	45 dB (A)
Lørdag	14.00-22.00	
Søn- og helligdage	07.00 – 22.00	
Mandag – fredag	22.00 – 07.00	40 dB (A)
Lørdag	22.00 – 07.00	
Søn- og helligdage	22.00 – 07.00	

Grænseværdien er gældende i det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 meter fra beboelse i det åbne land. Grænseværdien (fx 45/40/35 dB(A)) er gældende overalt i områder til støjfølsom arealanvendelse.

Hvis regionen finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger og dokumentere, at grænseværdierne overholdes ved en efterfølgende kontrolmåling/-beregning udført af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

12. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af tydeligt hørbare toner eller impulser, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer, som efter regionens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Regionen vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener.

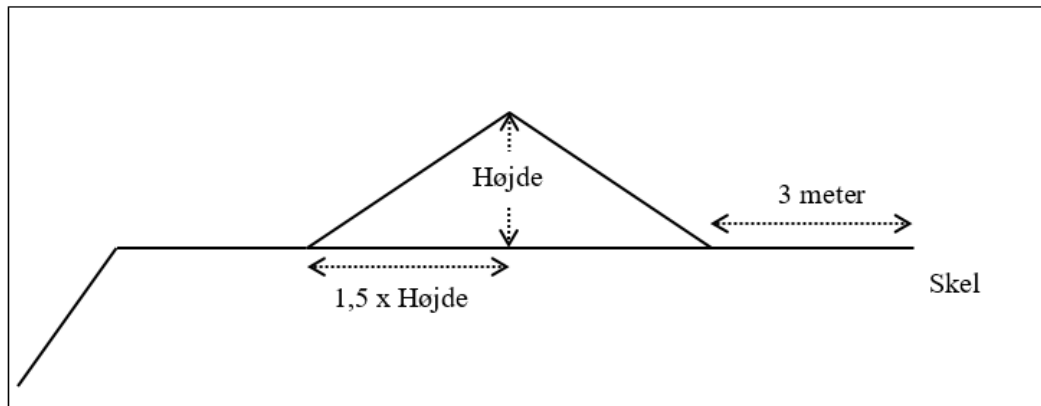
Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz) $L_{pA,LF}$	Infralyd (G-vægtet lydniveau) L_{pG}
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			KB-Vægtet accelerationsniveau L_{aw}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

Hvis regionen finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger samt dokumentere, at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af et laboratorium eller person, som aktuelt er godkendt til dette af Miljøstyrelsen, jf. følgende liste: Godkendte laboratorier og enkeltpersoner.

13. Såfremt der er væsentlige gener eller de vejledende støjgrænser ikke overholdes, skal der træffes foranstaltninger til at nedsætte støjgener (f.eks. ved at forsyne båndtransportørens returløb med gummibeklædning, indkapsle maskindele eller montere gummisold, afskærme støjkluder med støjskærme eller ved at placere volde mod de nærliggende beboelser), således at væsentlige gener undgås og vejledende støjgrænseværdier overholdes.
14. Hvis der skal etableres støjvolde, skal de etableres i en med regionen nærmere aftalt periode. Naboerne skal informeres om denne etablering mindst 7 dage forinden opstart.

15. Støjvoldene skal etableres ud fra følgende principskitse:

Figur 2. Principskitse for etablering af en støjvold med hældning 1:1,5.

16. For støjvolde gælder:

- Støjvoldens hældning må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
- Støjvolden skal have en højde på 2 meter.
- Støjvolden må ikke hindre vandets naturlige afløb fra højere liggende ejendomme.
- Støjvolden skal etableres for hver graveetape og skal blive liggende under hele indvindingsperioden af den enkelte graveetape.

Jorden fra støjvolden skal indgå i efterbehandlingen af de enkelte etaper efter endt indvinding.

17. For andre jorddepoterne gælder:

- Foden må ikke placeres nærmere end 3 meter fra vejskel, naboskel eller levende hegn.
- Hældningen må ikke udgøre en risiko for nedskridning.
- Må maksimalt have en højde på 2 meter over omkringliggende terræn.

18. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).

19. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 Adgangsforhold og afstande

Vilkår efter vejloven

Sønderborg kommune har givet midlertidig adgangstilladelse til indkørsel via Brovej og udkørsel via Skovgade, for perioden 1. maj 2023 – 31. december 2032, jf. vedlagte bilag 4, hvor tilladelsens er gengivet i sin helhed. For god ordens skyld har regionen gengivet vejtilladelsens vilkår nedenfor:

Brovej – indkørsel

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn fra cykelstiens nordlige kant og ind på markstien. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- Skillerabatten mellem kørebanen og cykelstien ved indkørslen til Brovej 55 udvides til en bredde af mindst 5 m fra skillerabattens vestlige asfaltkant og mindst 2 m fra skillerabattens østlige asfaltkant. Der skal ske kantforstærkning ved grøftens rørgennemføring. Belægningstype og udførelsen sker efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- På Brovej opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af grusvejen til Brovej nr. 55 i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.
- Færdselstavle C 55 70 km/t flyttes ca. 10 m mod vest eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Tavlen tildækkes når der skiltes med 50 km/t. Tildækning fjernes ved ophør af 50 km/t. Der skal føres logbog for tildækning og afdækning.
- Lertransport køre tom ad Brovej mod øst og venstre ind ad grusstien til Brovej 55. Der må ikke ske udkørsel med køretøjer over 3.500 kg.

Skovgade – udkørsel

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen til den offentlige vej Skovgade kan etableres i en bredde op til 10 m.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- På Skovgade opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af udkørslen i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.

Generelt

- Der skal søges rådighedstilladelse til hastighedsnedsættelse hvert år inden forår- og sensommer/efterårskørsel. Politiet skal give samtykke til hastighedsnedsættelse.
- Ved arbejdstids ophør skal der foretages daglig rengøring af kørebanen og cykelstien. Såfremt føret er vådt, jord efterlades eller vejen på anden måde forurenes påhviler det ansøger at rengøre vejen og cykelstien efter behov.

- Såfremt der køres spor eller cykelstien på anden måde beskadiges skal den løbende reetableres efter aftale med Sønderborg kommunes vejtilsyn.
- Grusstien og vejkanterne skal løbende vedligeholdes.
- Inden lertransportens start og ved afslutning gennemgås vejanlægget cykelstien og grusvejen for evt. skader sammen med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- Sønderborg kommunes Vejtilsyn kan stille yderligere betingelser af hensyn til trafiksikkerheden og for at imødegå beskadigelse af vejen.
- Alle udgifter til etablering, vedligeholdelse og reetablering afholdes af ansøger.
- Denne tilladelse kan tilbagekaldes såfremt vilkårene ikke overholdes.

Vilkår efter råstofloven

20. Adgangsvejens hældning skal være således, at der ikke ledes vand og materialer fra adgangsvejen ud på offentlig vej.

Graveafstande og begrænsninger:

21. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra Brovejs vejsskel.
22. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra naboskel og hegn, medmindre andet er aftalt med lodsejerne og godkendt skriftligt af regionen.
23. Der må ikke graves nærmere end 3 meter beskyttet sten- og jorddige.
24. Tilladt gravedybde er 1 meter under terrænoverfladen.
25. Gravningen må ikke give risiko for nedskridning.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

26. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for projektområdet således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
27. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.

Tankning og spild

28. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.

29. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
30. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Opbevaring og oplag

31. Der må ikke opbevares affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund.
32. Tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) skal opfylde gældende miljøregler, dvs. bl.a. olietankbekendtgørelsen, og skal opbevares forsvarligt uden for det åbne indvindingsareal i aflåst container med spildbakke, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand eller regn- og spildevandssystemer, eller opbevares helt uden for projektområdet.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg kommune.

Vilkår efter råstofloven

33. Efter endt gravning skal der efterbehandles til jordbrugsformål efter den godkendte efterbehandlingsplan. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af regionen.
34. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
35. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal regionen underrettes herom, således evt. tvivlsspørgsmål omkring efterbehandlingens udførelse kan afklares.
36. Såfremt der findes dræn på marken, skal der som en del af efterbehandlingen reetableres eventuelle ødelagte dræn. Ødelagte dræn skal erstattes af et dræn med samme indvendige diameter (eller nærmeste større diameter). Det skal lægges på samme sted med samme linjeføring, dybde og dræningseffekt.
37. Skrænter omkring området skal efterbehandles med anlæg ikke stejlere end 1:2.
38. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.

39. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
40. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
41. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Regionen kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af regionen.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

4.1 Tilsyn

Regionen er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Regionen kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33, stk. 3. Regionen kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

4.2 Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser regionen vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med regionen som påtaleberettiget.

Ejer skal efter loven betale for tinglysningen. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af regionen, vil de tinglyste vilkår blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

4.3 Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal

afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

I bilag 5 ses Museum Sønderjyllands udtalelse i henhold til Museumslovens §25.

4.4 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift. Råstofindvinderen skal lade sig registrere for råstofafgift hos told- og skatteforvaltningen. Registreringen sker gennem Erhvervsstyrelsen, www.virk.dk.

Råstofindvinderen skal med udgangen af hvert kvartal senest den 15. i efterfølgende måned, angive og betale råstofafgiften til told- og skatteforvaltningen. Læs mere i affalds- og råstofafgiftsloven.

4.5 Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette regionen.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til regionen, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilfaldelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og regionen kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

4.6 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til regionen om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Regionen videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

4.7 Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøvegravninger i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

4.8 Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

4.9 Miljølovgivning i øvrigt

Gældende miljøregler vedr. tanke, beholdere og tankanlæg (med olieprodukter, benzin og lignende) er også gældende i råstofgrave. Gældende miljøregler vedrørende miljøfremmede stoffer samt bortskaffelse af havesaffald/afbrænding gælder ligeledes i råstofgrave.

Gældende miljøregler vedr. opbevaring, deponering og bortskaffelse af affald gælder også i råstofgraven. Bortskaffelse af affald skal derfor ske i henhold til gældende affaldsregulativer for Sønderborg Kommune og affaldsbekendtgørelsens kap. 9.

4.10 Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

I/S Lertranskøb, Amtsvejen 23, Nybøl, 6400 Sønderborg skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune på kr. 240.000 indeks 137,09 (K4 2024).

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på 150.000 kr. pr (åben) hektar.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til regionen, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 1,6 ha og kan reguleres, når regionen skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af regionen, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden d. 2. – 30. oktober 2024 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Sønderborg Kommune
- Museum Sønderjylland
- Vejdirektoratet
- Haderslev Stift
- Energinet Gas
- Energinet El
- Sønderborg Lufthavn
- Egersund Vandværk

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
Sønderborg Kommune	Der skal holdes en graveafstand til beskyttede sten- og jorddiger og der må ikke ske skade på disse. Der mangler information i forhold til, hvor mange lastvognen der vil bruges, hvornår de skal køre og i hvor lang en periode.	Graveafstand til beskyttede sten- og jorddiger er indarbejdet i råstoftilladelsens vilkår nr. 23. Information om lastbiler er fremskaffet efterfølgende.
Museum Sønderjylland	Der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklen. Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet overstiger 5000 m ² , skal udgifterne til forundersøgelse jf. Museumslovens § 26.2 afholdes af bygherre.	Regionen har videresendt Museum Sønderjyllands udtalelse til ansøger. Dertil vil regionen gøre opmærksom, at anden lovgivning til enhver tid er gældende heriblandt Museumsloven. For en sikkerhedsskyld har regionen påpeget det i afsnit 4.3 angående arkæolog samt vedhæftet museets udtalelse i bilag 5.

Hvem	Bemærkninger	Regionens bemærkninger
	Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning bliver ikke nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre. De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi.	
Vejdirektoratet	Vejdirektoratet havde ingen bemærkninger	
Haderslev Stift	Haderslev Stift havde ingen bemærkninger	
Energinet El	Energinet Eltransmission havde ingen anlæg i området og ingen yderligere bemærkninger	

6.2 Miljøvurderingsloven

Screeningsafgørelsen

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, hvilket betyder, at regionen har foretaget en screening af projektet efter kapitel 8 i miljøvurderingsloven.

Regionen har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervs-mæssig indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Regionens screeningsafgørelse inkl. vurdering fremgår af bilag 3.

Screeningsafgørelsen har været i høring ved berørte parter i perioden d. 5. december 2024 – d. 13. januar 2025. Der er indkommet høringssvar, som er indarbejdet i screeningsafgørelsen.

Afgørelsen om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøkonsekvensrapport (tidl. VVM-redegørelse), er meddelt den 16. januar 2025 i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Klagefristen udløb den 13. februar 2025 kl. 23.59, og der indkom ingen klager.

Råstofindvindingstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at der ikke er nogen væsentlig miljøpåvirkning forbundet med indvindingen.

6.3 Partshøring

Regionen har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har regionens udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Sønderborg Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Kontaktadresse
I/S Lertranskøb, Att: Peter Christensen	Ansøger, indvinder og lodsejer	Amtsvejen 23, 6400 Sønderborg, e-mail: pc.lertrans@outlook.dk
Lodsejere, beboere over 18 år, og virksomheder af matr.nr.: 53, 189, 305, 390, 391, 399, 412, 468, 488, 489, 495, 496, 498, 499, 514, 544, 545, 555, 556, 557, 558, 559, 572, 626, 937, 938, og 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg kommune. 528 Skodsbøl, Broager i Sønderborg kommune	Berørte naboer	Digital post
Administrator af matr.nr.: 469 Egersund Ejerlav, Egersund	Administrator for berørt nabo	Digital post
Sønderborg Kommune	Berørt myndighed	mian@sonderborg.dk , vand-natur@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland	Berørt myndighed	planer@msj.dk
Vejdirektoratet	Berørt myndighed	hoeringer@vd.dk
Kystdirektoratet	Berørt myndighed	psa@kyst.dk
Slots- og Kulturstyrelsen	Berørt myndighed	slks@post.dk
Haderslev Stift	Berørt myndighed	kmhad@km.dk
Energinet Gas	Berørt myndighed	ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El	Berørt myndighed	3.parter@energinet.dk
Egersund Vandværk	Berørt myndighed	vandvaerk@egernsund.dk

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden d. 8. maj 2025 til d. 6. juni 2025, og der indkom 3 høringssvar fra hhv. Sønderborg kommune, Museum Sønderjylland, og Haderslev Stift. Haderslev Stift havde ingen bemærkninger til udkastet.

Hvem	Høringssvar	Regionens bemærkninger
Sønderborg kommune	Jf. figur 1, er adgangsvejen til råstofområde i bilagene placeret ovenpå et beskyttet dige, dette er ikke lovligt. Det vurderes at det må være tale om en fejl, men hvis dette ikke er tilfældet, så skal adgangsvejen ændres så den er lovlig og ikke berøre det beskyttede dige langs vejen til matr.nr. 949 og 165 Egersund Ejerslav, Egersund. Udover overstående er der ingen bemærkninger til sagen.	Regionen anser også placeringen af vejen på kortet som en fejl, men forventer at grusvejen ønskes benyttes til råstofindvinding, da indvinder har fået meddelt en midlertidig adgangstilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding (se bilag 4). Regionen vil gerne gøre opmærksom på, at det er kommunen, som er vejmyndighed. Hvis indvinder ønsker at benytte andre adgangsveje, skal der ansøges herom hos kommunen.
Haderslev Stift	Museet har noteret, at vores udtalelse er med som bilag 5 i udkastet og desuden nævnes på s. 13-14 under pkt. Arkæologi. Vi har ingen yderligere bemærkninger.	Regionen tager høringssvaret til efterretning.

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstofstilladelse skal, jf. råstoflovens § 10, stk. 1, indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan, jf. råstoflovens § 10, stk. 2, indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Projekttilpasninger

Råstofansøger I/S Lertranskøb (bygherre) har oplyst følgende som supplement/ændring til råstofansøgningen:

1. De ønskede driftstider er kl. 7.00 – 17.00 mandage -fredage (i råstofansøgningen er der søgt om kl. 6.00-16.00). Der vil ikke være drift lørdage, samt søn- og danske helligdage.
2. Muldafrømning vil ske i 30 m brede etaper i hele projektarealets længde. Muldet lægges i depot foran afrømningsareal, i 15 m brede muldvolde. Muldjord pålægges efterfølgende på den afgravede 30 m brede etape, inden en ny 30 m brede graveetape åbnes.
3. Der vil være ca. 60 lastbilkørsler pr. dag i de 2 – 3 uger der sker indvinding, udført af 3 lastbiler á 32 tons.

Ad. 1: De ændrede driftstider (projekttilpasning) er stillet som vilkår 10.

Ad. 2: Forholdet er inddraget i vurdering af projektets miljøpåvirkning.

Ad. 3: Forholdet er inddraget i vurdering af projektets miljøpåvirkning.

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 197 som udgøres af habitatområde nr. 173 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als og fuglebeskyttelsesområde nr. 64 Flensborg Fjord og Nybøl Nord, ca. 750 meter sydvest for projektområdet.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet samt fuglebeskyttelsesområdet er:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	
Arter:	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64		
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 3. Udpegningsgrundlag for H173 samt F64.

Indvindingen af 1 meter ler over grundvandsspejl har kun begrænset og lokal påvirkning, og da der indvindes på markarealer, er der ingen af de arter, som er på udpegningsgrundlaget (hverken habitatarter eller fugle), som anvender arealet til yngle-, rast- eller primært fourageringsområde. Da der ikke vil ske påvirkning af grundvandsspejl eller være støj- og støvgener, som breder sig udover større afstande, vil der ikke være væsentlig påvirkning på naturtyper eller arter i Natura 2000-området, som er beliggende ca. 750 meter fra projektområdet.

Grundet udpegningsgrundlagets karakter, råstofindvindingens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvindingen ikke at kunne påvirke Natura 2000-området.

Regionen vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Dyrkede landbrugsarealer med monokulturer rummer erfaringsmæssigt kun få plante- og dyrearter.

Ved opslag på Danmarks Naturdata, Danmarks Miljøportal er der ikke tidligere eller nu konstateret dyre- eller plantearter, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV på projektarealet. Ved opslag i Arter.dk og Naturbasen (licens E03/2014) er der ikke registreret beskyttede arter efter habitatdirektivet indenfor de sidste 10 år. Arealer indenfor eller i nærheden af graveområdet (projektarealet) forventes derfor ikke at indeholde beskyttede arter.

Samlet vurdering af forholdet til bekendtgørelsen:

Det er regionens vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke arter eller habitatområder væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller

voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Det ansøgte vil endvidere efter regionens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsområde ligger inden for graveområde Skodsbøl. Der er i Råstofplan 2020, hvor området blev udlagt, ingen konkrete forudsætninger for udlægget af graveområdet.

Regionen vurderer, at indvindingen og den planlagte efterbehandling ikke er i strid med råstofplanen.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Det ansøgte areal ligger inden for områder med drikkevandsinteresser (OD) og inden for indvindingsoplandet til Egersund Vandværk (har status tilsvarende OSD), men ikke inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), eller følsomme indvindingsområder (NFI og SFI). Projektarealet ligger ca. 160 meter fra Egersund Vandværks indvindingsboringer.

Ifølge Miljøstyrelsens Fælles Offentlige Hydrologiske Model (FOHM), som her er baseret på grundvandskortlægningen ved Padborg-Gråsten, er der ca. 20 meter sammenhængende, akkumuleret reduceret lerdæklag over det primære grundvandsmagasin KS2 (smeltevandssand), som Egersund Vandværk indvinder fra.

Der skal kun foretages råstofindvinding over grundvandsspejlet, og der fjernes ca. 1 meter lerdæklag over grundvandsspejlet, som er iltet og derfor ikke udgør nogen beskyttelse over for nitrat. Muldlaget tilbageføres efter endt indvindingsetaperne på 2 – 3 uger, og beskyttelsen mod nedsivning af pesticider vil derfor være som på den oprindelige mark. Projektet vurderes derfor ikke at have betydning for grundvandsbeskyttelsen i området.

Regionen har stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal indeholder ikke beskyttede naturområder.

Regionen vurderer på den baggrund, at der ikke er behov for at træffe særlige foranstaltninger i forhold til naturbeskyttelse.

Skov inkl. fredskov:

Der er ingen skov og fredskov på eller nær det ansøgte areal.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Støjpåvirkningen fra indvinding af rødbrændende ler vurderes at være minimal, da indvindingen kun sker med gravemaskine og lastbiler 2 – 3 uger pr. år. Belastningen skønnes derved at være mindre end ved den nuværende landbrugsdrift. Der sker ingen oparbejdning og sortering af råstoffer på selve arealet.

Regionen vurderer samlet, at der er truffet tilstrækkelige vilkår til at sikre, at de vejledende støjgrænser kan overholdes.

Støv:

På baggrund af ansøgers egne tiltag, har regionen fastsat vilkår til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos naboer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projektarealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske ved indkørsel via Brovej og udkørsel via Skovgade Brovej. Det er Sønderborg kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

I miljøscreeningen vurderes det, at den ændrede trafikbelastning ikke vil give væsentlige gener for nærmeste omboende i form af støj, støv og trafikbelastning.

Kulturarv og andre beskyttelser

I det ansøgte areals skel mod syd og øst er der registeret beskyttede sten-eller jorddiger. Råstofindvinding vil ikke påvirke disse, da der vil blive holdt en graveafstand til digerne og da der kun vil ske en terrænsænkning på op til 1 meter. Vilkår 23 sikrer at digerne ikke bliver berørt af råstofindvindingen.

Museum Sønderjylland har vurderet at der er **meget høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklen.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet overstiger 5000 m², skal udgifterne til forundersøgelse jf. Museumslovens § 26.2 afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning bliver ikke nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi.

Regionen vurderer, at råstofstilladelsen med de stillede vilkår sikrer, at fredninger, fortidsminder og beskyttelseslinjer ikke påvirkes.

Regionens vurdering af projektet i forhold til vandplanlægning

Regionsrådet skal ved administration af lov om vandplanlægning forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af miljømålene ikke forhindres.

I henhold til bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 skal der, før der meddeles tilladelse efter råstoflovens § 7, foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre påvirkning af tilstanden og mulighed for målopfyldelse i berørte målsatte søer, vandløb, kystvande og grundvandsforekomster.

Ifølge vandområdeplan 2021-2027 findes der 2 terrænnære (dkmj_299_ks og dkmj_391_ks) og 1 dyb grundvandsforekomst (dkmj_675_ks) i området. Den kvantitative og kemiske tilstand for de kortlagte grundvandsforekomster i området er god, undtagen kemisk tilstand for den dybe grundvandsforekomst, der er ringe på grund af fund af pesticider.

Der er ikke overfladevandsforekomster (vandløb, søer og kystvande) som kan blive berørt af aktiviteten, da der ikke ligger nogle af disse i projektområdet, da der ikke vil være udledning af vand fra området, og da indvindingen ikke medføre ændringer i afstrømningen til vandområder.

Råstofindvindingen vurderes ikke at påvirke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand, da nedbør fortsat kan nedsive uhindret, og idet der normalt ikke bortledes vand fra aktive graveområder. Det vurderes at råstofindvinding i graveområdet ikke medfører påvirkning af grundvandsstanden eller grundvandsstrømningen, som kan medføre en beskadigelse af terrestriske økosystemer, der er afhængige af grundvandsforekomsterne eller medføre indtrængning af saltvand. Indvinding af råstoffer på arealet vurderes derfor ikke at påvirke tilstanden af eller forhindre mulighed for opfyldelse af miljømål for områdets målsatte grundvandsforekomster.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med graveplanen og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelts påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen, samt at der tages de nødvendige landskabelige samt natur- og miljømæssige hensyn.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Grave- og efterbehandlingsplanen er vedlagt som bilag 2. Af planerne fremgår det, at muldafrømning vil ske i 30 meter brede etaper i hele projektarealets længde. Muldet lægges i depot foran afrømningsareal, i 15 meter brede muldvolde. Muldjord pålægges efterfølgende på den afgravede 30 meter brede etape, inden en ny 30 meter brede graveetape åbnes. Det ansøgte areal vil således blive efterbehandlet til jordbrugsformål efter endt råstofindvinding, ved genpålagt muld, som også var arealanvendelsen før råstofindvinding. Arealet vil være sænket ca. 1 meter efter endt råstofindvinding.

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Sønderborg Kommune, som ikke havde bemærkninger til efterbehandlingen.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene 33 – 41 er stillet jf. lovens § 10.

Erhvervsmæssige hensyn

Der er lagt vægt på at ansøger kan udnytte ressourcen og at råstofindvindingen i området kan være med til at sikre en råstofforsyning af ler til samfundet.

Hensynet til råstofressourcens udnyttelse

Ressourcens størrelse:

Der er søgt om råstofindvinding af rødbrændende ler på et 1,6 ha stort areal. Den ansøgte gravedybde er ca. 1 meter under terræn. Der forventes en forekomst af muld på ca. 0,3 meter. Der kan forventes en samlet ressource på ca. 16.000 m³ rødbrændende ler.

Ressourcens kvalitet:

Råstofressourcen har en høj kvalitet til anvendelse som rødbrændende ler ved oparbejdelse og brænding på teglværk. Ifølge GEUS' jordartskort er råstofressourcen glacial smeltevandsler.

Udnyttes denne ressource ikke, vil råstofferne skulle findes et andet sted i regionen.

Regionens samlede vurdering

Regionen har foretaget en afvejning af de hensyn, der er oplistet i råstoflovens § 3 og vurderer samlet, at det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer regionen, at der kan meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus, hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for regionen i klageportalen senest den 22. juli 2025 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Sønderborg kommune: miam@sonderborg.dk, vand-natur@sonderborg.dk

Miljøministeriet: mst@mst.dk

Museum Sønderjylland: planer@msj.dk

Naturstyrelsen: nst@nst.dk

Slots- og Kulturstyrelsen: post@slks.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Kystdirektoratet: psa@kyst.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
SKAT: myndighed@skat.dk

Parter (til de samme som der er sendt partshøring til)

Parter jf. listen i afsnit 6.3 *Partshøring*.

Foreninger og organisationer (klageberettigede)

Dansk Botanisk Forening, Jylland: nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening: dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, soenderborg@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling: gert.fahlberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet lokalkreds: soenderjylland@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

Frederik Vad
Biolog

9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort
2. Grave- og efterbehandlingsplan
3. Screeningsafgørelse inkl. screeningsskema
4. Overkørselstilladelse
5. Udtalelse fra museet

Bilag 1. Oversigtskort

Figur 4. Oversigtskort over ansøgte areal (blå firkant) samt adgangsvej (sort og gul-striplet streg).

Bilag 2. Grave- og efterbehandlingsplan

Figur 5. Figuren viser graveretningen fra nord mod syd.

Muldafrømning vil ske i 30 meter brede etaper i hele projektarealets længde. Muldet lægges i depot foran afrømningsareal, i 15 meter brede muldvolde. Muldjord pålægges efterfølgende på den afgravede 30 meter brede etape, inden en ny 30 meter brede graveetape åbnes. Det ansøgte areal vil således blive efterbehandlet til jordbrugsformål efter endt råstofindvinding, ved genpålagt muld, som også var arealanvendelsen før råstofindvinding. Arealet vil være sænket ca. 1 meter efter endt råstofindvinding.

Bilag 3. Screeningsafgørelse inkl. screeningsskema

I/S Lertranskøb
Amtsvejen 23, Nybøl
6400 Sønderborg

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Frederik Vad
E-mail: fv@rsyd.dk
Direkte tlf.: 29 20 19 41
Den 16. januar 2025
Journalnr.: 23/50278

CVR-NR: 10033098

Afgørelse om, at ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på del af matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering (screeningsafgørelse)

Region Syddanmark har d. 1. november 2023 modtaget en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding på matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune.

Afgørelse

Region Syddanmark har gennemført en miljømæssig screening af det ansøgte projekt, jf. miljøvurderingslovens § 21, da det ansøgte projekt optræder på lovens bilag 2, pkt. 2a. Screeningen er gennemført med henvisning til de i lovens bilag 6 relevante kriterier. Screeningsskemaet er vedlagt som bilag.

Region Syddanmark har på baggrund af den gennemførte screening vurderet, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet jf. lovens § 16. Der er derfor ikke krav om en miljøvurdering, og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i forbindelse med ansøgningen om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på ovenstående ejendom.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i miljøvurderingsloven¹. Jf. lovens § 39 bortfalder afgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Screening er en administrativ proces, hvor projektet vurderes i forhold til en række faste kriterier jf. miljøvurderingslovens bilag 6 under overskrifterne:

1. Projektets karakteristika

¹Jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), med senere ændringer.

2. Projektets placering
3. Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning

Derudover skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt efter habitatbekendtgørelsens² § 6, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3. Tillige skal regionen, jf. § 8 i indsatsbekendtgørelsen³, ved administration af lov om vandplanlægning⁴ forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen, ikke forhindres.

Nedenfor angives hovedbegrundelserne for afgørelsen. De uddybede begrundelser findes i screeningskemaet.

Projektets karakteristika:

Projektet omfatter råstofindvinding af rødbrændende ler.

Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding i en 10 årig periode på del af matr. nr. 946 Egersund Ejerslav, Egersund i Sønderborg Kommune. Der ansøges kun om at indvinde råstoffer over grundvandsspejlet.

Det ansøgte areal er på ca. 1,6 ha. Det ligger ca. 300 m øst for Egersund og ca. 800 m syd for Nybøl Nor kystvand. Arealet er udlagt som råstofgraveområde for ler i Region Syddanmarks Råstofplan 2020 og der er anmeldte rettighed på matriklen. Der vil blive indvundet råstoffer til ca. 1 meter under terræn, og der er der ansøgt om en råstofindvinding på 10.000 m³ pr. år. Råstoffet vil blive anvendt på teglværk til teglbrænding.

Graveetaperne er planlagt, så der graves parallelt med skel mod nord og syd, startende i nord. Indvinding vil foregå med 1 hydraulisk gravemaskine 2-3 uger om året. Leret vil blive indvundet og læsset direkte på lastbil og derefter kørt direkte på teglværket. Der vil ikke blive placeret brændstoftanke på arealet, da tankning sker udenfor råstofgraven. Der vil ikke forekomme affald på arealet.

De ønskede driftstider er kl. 7.00- 17.00 mandage -fredage. Der vil ikke være drift lørdage, samt søn- og helligdage.

Der antages ikke at ske støjgener, og eventuelle støvgener vil blive bekæmpet med vanding fra vand tilkøbt udefra.

Adgangsvejen vil være ad eksisterende markvej og videre ad Brovej.

Arealet vil blive efterbehandlet til jordbrugsformål efter endt råstofindvinding.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

⁴ Jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 af lov om vandplanlægning.

Projektets placering:

Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. nr. 5 1984. Der vil kun være en gravemaskine i brug til indvinding samt en lastbil til at transportere leret på, i 2-3 uger pr. år. Maskinerne kører på blødt underlag på projektarealet. Da der er tale om få maskiner vurderes projektet at overholde vilkår i "Ekstern støj fra virksomheder vejledning nr. 5 1984".

Risikoen for støvgener er meget lille, da ler sjældent tørrer helt ud. Sker udtørring på åbne graveflader eller adgangsveje, vil disse blive støvdæmpet med vand, tilkørt ude fra projektområdet.

Råstofindvindingen af ca. 1 m ler over grundvandsspejlet vil ikke udgøre en risiko for påvirkning af vandkvaliteten, eller øge risikoen for forurening eller hydraulisk påvirkning i hverken vandløb eller våde naturtyper i området. Projektet vurderes ikke at påvirke den kvalitative eller kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne i området.

Der er ca. 800 m til nærmeste kyst. Projektet vurderes ikke at stride imod beskyttelsen i kystnærhedszonen som er at friholde området fra bebyggelse og anlæg, da der kun fjernes 1 meter ler indenfor projektarealet, hvorefter det afrømmede muldlag tilbageføres og der igen kan dyrkes landbrug.

Indvindingen af 1 m ler over grundvandsspejl har kun begrænset og lokal påvirkning, og da der indvindes på markarealer, er der ingen af de arter, som er på udpegningsgrundlaget (hverken habitatarter eller fugle) for nærmeste Natura 2000-område, N197 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som anvender arealet til yngle-, rast- eller primært fourageringsområde. Da der ikke vil ske påvirkning af grundvandsspejl eller være støvgener, som breder sig udover større afstande, vil der ikke være væsentlig påvirkning på naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området, der er beliggende ca. 750 m fra projektområdet. For udpegningsgrundlagene se screeningsskemaets punkt 34 i bilag 2.

Ved opslag på Danmarks Naturdata, og Danmarks Miljøportal er der ikke tidligere eller nyligt konstateret Bilag IV- eller rødlistearter hverken på projektarealet eller i omegnen af projektarealet. Da både projektarealet og det omkringliggende landskab er marker i drift, vurderes det usandsynligt at der forekommer eller indvandre bilag IV arter, som kan blive negativt påvirket af projektet.

Da der er tale om konventionelt dyrkede landbrugsarealer, forventes der ikke at forekomme arter, der er rødlistede som sårbare eller truede. Det kan derimod godt forventes at der forekommer arter som hare på arealerne, men disse er rødlistevurderet som livskraftige og ikke sårbare. Der er ikke observeret rødlistede arter indenfor området.

Projektområdet er udlagt som område med geologisk bevaringsværdi i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Påvirkningen af de geologiske værdier i form af landskab og jordlag vil være meget begrænset, da terrænet kun sænkes med ca. 1 m og arealet efterbehandles til landbrugsjord.

Arten af og kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning:

Projektet vurderes ikke at påvirke eksisterende og fremtidig arealanvendelse og planer. Det vurderes heller ikke at påvirke grundvand, fredede områder, landskabelige, kulturelle og arkæologiske værdier og forhold.

Projektet vil ikke medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder samt beskyttet flora og fauna.

Landskabet vil blive påvirket ved råstofindvinding, da der fjernes materialer ned til 1 meter under nuværende terræn. Dette vurderes at være ubetydeligt for de landskabelige og geologiske interesser.

Projektet vurderes samlet set ikke at påvirke det omkringliggende miljø, og det vurderes, at der ikke vil ske skader på miljøet, som skal undersøges nærmere.

Samlet vurderes det, at der i forbindelse med projektet ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Det begrundes med, at den ansøgte indvinding hverken i sig selv eller i kumulation med udnyttede eller uudnyttede råstoftilladelser, planer eller andre aktiviteter ikke har nogen væsentlige konsekvenser for miljøet.

Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens⁵ § 19. Jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 1, nr. 1 skal berørte myndigheder ligeledes høres, inden der træffes afgørelse. Høringen forløb i perioden den 5. december 2024 til den 13. januar 2025 og har været sendt i høring til følgende parter:

Ansøger og indvinder: I/S Lertranskøb, Att.: Peter Christensen, pc.lertrans@outlook.dk
Lodsejere, beboere over 18 år, og virksomheder af matr.nr.: 53, 189, 305, 390, 391, 399, 412, 468, 488, 489, 495, 496, 498, 499, 514, 544, 545, 555, 556, 557, 558, 559, 572, 626, 937, 938, og 946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg kommune 528 Skodsbøl, Broager i Sønderborg kommune
Administrator af matr.nr.: 469 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg kommune
Sønderborg kommune: mian@sonderborg.dk , vand-natur@sonderborg.dk
Museum Sønderjylland: planer@msj.dk
Vejdirektoratet: hoeringer@vd.dk
Kystdirektoratet: psa@kyst.dk
Haderslev Stift: kmhad@km.dk
Energinet Gas: ledningsinfo@energinet.dk
Energinet El: 3.parter@energinet.dk
Egersund Vandværk: vandvaerk@egersund.dk

Der indkom 3 høringssvar fra hhv. Haderslev Stift, Museum Sønderjylland, og Sønderborg kommune. Haderslev Stift havde ingen bemærkninger til udkastet. De resterende to høringssvar og regionens bemærkninger hertil kan ses i nedenstående tabel.

⁵ Bekendtgørelse af forvaltningsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer.

Hvem	Høringssvar	Regionens bemærkninger
Museum Sønderjylland	Museet har ingen bemærkninger til selve afgørelsen, men vil bede om at vores arkæologiske udtalelse med kortbilag, som vi udarbejdede til Region den 24. oktober 2024, videresendes til indvinder.	Regionen kan forsikre om, at høringssvarene altid sendes til ansøger. Dertil samles diverse udtalelser og høringssvar i råstoftilladelse.
Sønderborg kommune	Man skal sikre at kørslen kan rummes i den tilladelse de har fra 2022 og ellers skal de søges om tilladelse til dette. Området er omkranset af et beskyttet dige, der ikke må beskadiges, normalt holdes der et par meters afstand til foden af diget, hvilket der også bør gøres her.	Regionen bemærker, at en overkørselstilladelse ikke er en del af samordningspligten, og at overkørselstilladelsen er kommunens myndighedsområde. Samtidigt oplyser ansøger, at ansøger og kommunen er i dialog angående adgangsvejen til og fra indvindingsområdet. Ansøger har tilrettelagt råstofindvindingen således, at der holdes 3-8 meters afstand til diget. Region vurderer, at afstanden er tilstrækkelig til ikke at påvirke diget.

Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse efter miljøvurderingsloven kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klageberettigede er: Miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den 13. februar 2025 kl. 23.59.

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af denne afgørelse.

Offentliggørelse af afgørelsen

Jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13 kan offentliggørelse ske udelukkende digitalt. Afgørelsen offentliggøres på regionens hjemmeside.

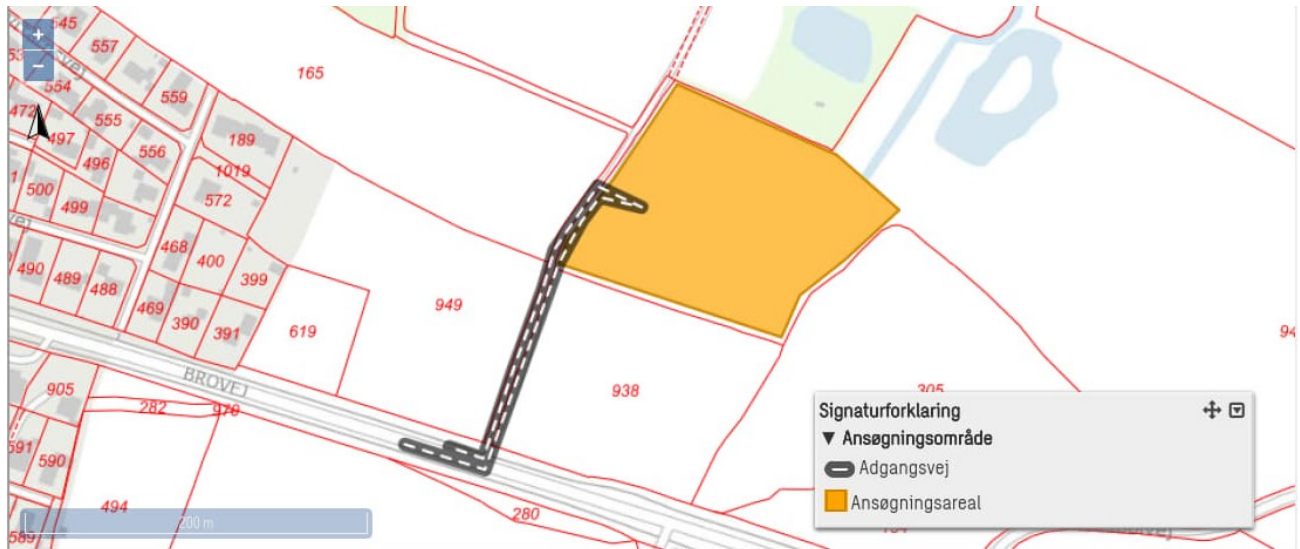
Øvrigt

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til undertegnede.

Med venlig hilsen

Frederik Vad
Biolog

Bilag 1 - Oversigtskort

Figur 6. På oversigtskortet ses det ansøgte projektareal med orange markering, og adgangsvejen som stiptet linje.

Skema til brug ved screening af projekter på bilag 2

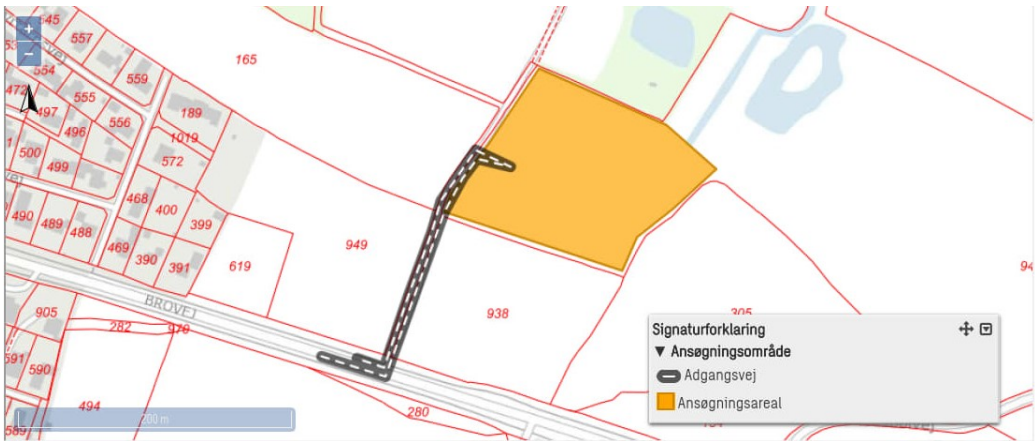
Kriterier iht. bilag 6 i lovbek. nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Nedenstående skema omfatter kriterier jf. bilag 6 til bestemmelse af, hvorvidt projekter omfattet af bilag 2 skal underkastes en miljøkonsekvensvurdering. Oplysningerne i skemaet er baseret på oplysninger fra ansøger om projektets karakteristika mm. i råstofansøgning af 16. maj 2024 med senere supplerende oplysninger af 14. juni 2024 og 30. september 2024 samt anmeldelse efter miljøvurderingsloven af 16. maj 2024. Endvidere er statslig, regional og kommunal planlægning samt oplysninger indkommet ved høring af berørte myndigheder inddraget. Tilgængelige oplysninger om projektområdet fra relevante registre og geografiske informationssystemer så som Danmarks Miljøportal, PlansystemDK og MiljøGIS er inddraget i vurderingerne.

Projektets karakteristika

1. Projektbeskrivelse – jf. ansøgningen	Der er ansøgt om tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på del af matr.nr.946 Egersund Ejerlav, Egersund i Sønderborg Kommune. Området er beliggende indenfor udlagt råstofgraveområde Skodsbøl i Råstofplan 2020. Det ansøgte areal er på 1,6 ha. Der ansøges om en årlig indvinding af rødbrændende ler på op til 10.000 m³. Der vil ikke blive indvundet under grundvandsspejlet. Der vil blive gravet til ca. 1 meter under terrænoverfladen. Graveetaperne er planlagt, så der graves parallelt med skel mod nord og syd, startende i nord. Indvinding vil foregå med 1 hydraulisk gravemaskine 3 uger om året. Leret vil blive indvundet og læsset direkte på lastbil og derefter kørt direkte på teglværket. Der vil ikke blive placeret brændstoftanke på arealet, da tankning sker udenfor råstofgraven. Der vil ikke forekomme affald på arealet. Der antages ikke at ske støjgener, og eventuelle støvgener vil blive bekæmpet med vanding fra vand tilkøbt udefra. Adgangsvejen vil være ad eksisterende markvej og videre ad Brovej.
--	---

	Arealet vil blive efterbehandlet til jordbrugsformål efter endt råstofindvinding. Råstofansøger I/S Lertranskøb (bygherre) har oplyst følgende som supplement/ændring til råstofansøgningen: De ønskede driftstider er kl. 6.00- 16.00 mandage – fredage. Der vil ikke være drift lørdage, samt søn- og helligdage. Muldafrømning vil ske i 30 m brede etaper i hele projektarealets længde. Muldet lægges i depot foran afrømningsareal, i 15 m brede muldvolde. Muldjord pålægges efterfølgende på den afgravede 30 m brede etape, inden en ny 30 m brede graveetape åbnes. Der vil være ca. 60 lastbilkørsler pr. dag i de 3 uger der sker indvinding, udført af 3 lastbiler á 32 tons. Der er gældende tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund ca. 90 m nord for projektområdet (gældende til 17. maj 2032). Råstofindvindingen på dette areal, der også udføres af I/S Lertranskøb, vil ikke samtidig på de to arealer.
2. Bygherre – navn, adresse, mail og telefonnummer	I/S Lertranskøb Amtsvejen 23, Nybøl 6400 Sønderborg Mail : pc.lertrans@outlook.dk Tlf/mobil : 23109140
3. Bygherres kontaktperson, mail og telefonnummer	Peter Christensen Mail : pc.lertrans@outlook.dk Tlf/mobil : 23109140
4. Projektets placering og arealbehov i ha	Matr. nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund. Projektarealet er på 1,6 ha.

5. Oversigtskort	 Figur 7. Orange flade er projektområdet, med rød streg er angivet matrikelskel, sort-hvid stiplede streg er adgangsvej
6. Projektets behov for råstoffer – type og mængde i anlægs- og driftsfasen	Projektet kræver ikke råstoffer i anlægs- eller driftsfasen. Der er tale om råstofindvinding af ler.
7. Projektets behov for vand – kvalitet og mængde i anlægsfasen og driftsfasen	Ingen behov for vand i hverken anlægs- eller driftsfasen. Ved behov for vand til støvdæmpning vil der blive hentet vand på teglværket, dvs. ude fra projektområdet.
8. Mængden og typen af affald som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der vil ikke forekomme affald. Der vil ikke blive etableret mandskabsfaciliteter på arealet. Der er tale om indlejrede maskiner og maskinførere, og der vil ikke ske service og reparation af maskiner på arealet.
9. Mængden og typen af spildevand som følge af projektet i anlægs- og driftsfasen	Der etableres ikke skurvogn på projektarealet og der forventes intet spildevand som følge af projektet.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
10. Er der andre ejere end bygherre?	ja			Arealet ejes A/S Carl Matzens Teglværk, Havnevej 44, 6340 Egersund (CVR nr. 42125210).
11. Er der andre projekter eller aktiviteter i område, der sammen med det ansøgte medfører en påvirkning af miljøet (kumulative forhold)			nej	Projektet er beliggende i landzone og arealet samt naboarealer dyrkes som landbrug. Der vil være derfor være landbrugsmaskiner i anvendelse i området. Der indvindes i perioder af typisk 2-3 uger pr. år, afhængigt af efterspørgslen og vejrforholdene, da der kun indvindes i tørvejrperioder. Når der indvindes ler, vil arealet ikke blive brugt til landbrug og den meget lokale kumulative effekt er derfor ikke at finde. Der indvindes ler 90 meter nord for ansøgningsarealet, men der vil ikke blive indvundet på samme tid på de 2 lokaliteter.
12. Forudsætter projektet etablering af yderligere vandforsyningskapacitet			nej	Projektet forudsætter ikke etablering af vandforsyning.
13. Kræver bortskaffelse af affald og spildevand ændringer af bestående ordninger?			nej	Bortskaffelse af eventuelt affald vil ske ifølge Sønderborg Kommunes affaldsregulativ. Der vil kun blive anvendt mobile, indlejrede maskiner, og al service vil ske på værksted uden for projektområdet.
14. Overskrides de vejledende grænseværdier for støj?			nej	Støj reguleres efter Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, Vejl. nr. 5 1984. Der vil kun være en gravemaskine i brug til indvinding samt en lastbil til at transportere leret på, i 2-3 uger pr. år. Maskinerne kører på blødt underlag på projektarealet. Da der er tale om få maskiner vurderes projektet at overholde vilkår i "Ekstern støj fra virksomheder vejledning nr. 5 1984".

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
15. Vil anlægget give anledning til vibrationsgener?			nej	Ved råstofindvindingen og tilhørende aktiviteter vil der ikke være forhold og aktiviteter, der medfører væsentlige komfortgener for naboer eller vil medføre bygningsskader.
16. Vil anlægget give anledning til støvgener?			nej	Risikoen for støvgener fra projektarealet er meget lille, da ler sjældent tørrer helt ud. Sker udtørring på åbne graveflader eller adgangsvejen, vil disse blive støvdæmpet med vand, tilkørt ude fra projektområdet.
17. Vil anlægget give anledning til lugtgener?			nej	Råstofindvinding medfører ikke lugtgener.
18. Vil anlægget give anledning til lysgener?			nej	Der indvindes kun i dagtimerne i 2-3 uger af sommerhalvåret. Der er derfor ikke behov for belysning på projektarealet.
19. Må anlægget forventes at udgøre en særlig risiko for uheld?			nej	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen, og der er ikke en særlig risiko for uheld i forbindelse med anlæg eller drift af råstofgraven. Der vil som følge af driften af råstofgraven være en mindre risiko for oliespild og andre uheld fra maskiner, men vurderes at være tilsvarende som for landbrugsdrift.
20. Overskrides de vejledende grænseværdier for luftforurening?			nej	Drift af gravemaskine og lastbiler giver anledning til luftforurening, der kan påvirke menneskers sundhed ved udledning af NOx og partikler. Spredningsforholdene i området vurderes at være gode, da emissioner fra råstofindvindingen vil spredes hurtigt og opblandes med ren luft, da området er åbent og placeret i det åbne land.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Det vurderes derfor, at luftforurening i forbindelse med råstofindvindingen og transport med råstofferne vil kunne holdes indenfor de vejledende grænseværdier for luftforurening.
21. Vil projektet udgøre en risiko for vandforurening (grundvand og overfladevand)?			nej	Projektarealet ligger inden for områder med drikkevandsinteresser (OD) og inden for indvindingsoplandet til Egersund Vandværk (har status tilsvarende OSD), men ikke inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), og følsomme indvindingsområder (NFI og SFI). Projektarealet ligger ca. 160 m fra Egersund Vandværks indvindingsboringer. Ifølge Miljøstyrelsens Fælles Offentlige Hydrologiske Model (FOHM), som her er baseret på grundvandskortlægningen ved Padborg-Gråsten, er der ca. 20 m sammenhængende, akkumuleret reduceret lerdæklag over det primære grundvandsmagasin KS2 (smeltevandssand), som Egersund Vandværk indvinder fra. Der skal kun foretages råstofindvinding over grundvandsspejlet og kun fjernes ca. 1 m lerdæklag over grundvandsspejlet, som er iltet og derfor ikke udgør nogen beskyttelse over for nitrat. Muldlaget tilbageføres efter endt indvinding efter 2-3 uger, og beskyttelsen mod nedsivning af pesticider vil derfor være som på den oprindelige mark. Projektet vurderes derfor ikke at have betydning for grundvandsbeskyttelsen i området. Nærmeste § 3 beskyttede våde naturtyper er en lille sø ca. 40 m nord for projektområdet. Nærmeste beskyttede vandløb er ca. 300 m nord for projektområdet. Vandløbet er ikke målsat i Vandområdeplan 2021-2027. Den

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				ansøgte indvinding af ca. 1 m ler over grundvandsspejlet vil ikke udgøre en risiko for påvirkning af vandkvaliteten, eller øge risikoen for forurening eller hydraulisk påvirkning i hverken vandløb eller våde naturtyper i området.

Projektets placering

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
22. Forudsætter projektet ændring af den eksisterende arealanvendelse?			nej	Arealet er i dag dyrket landbrugsjord. Jorden vil ikke kunne dyrkes i perioden hvor der indvindes råstoffer, men arealet vil blive reetableret og efterbehandlet til landbrugsjord efter endt indvinding.
23. Forudsætter projektet ændring af en eksisterende lokalplan for området?			nej	Området er beliggende i landzone og er ikke omfattet af en gældende lokalplan.
24. Forudsætter projektet ændring af kommuneplanen?			nej	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2020, og råstofgravning indenfor råstofgraveområdet vil ikke give anledning til ændringer i kommuneplanen.
25. Indebærer projektet behov for at begrænse anvendelsen af naboarealer ud over hvad der fremgår af gældende kommune- og lokalplaner?			nej	Projektet vil ikke medføre ændring af naboarealernes anvendelse.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
26. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets råstoffer?			nej	Området er udlagt som råstofgraveområde i Region Syddanmarks Råstofplan 2020, og projektet er indvinding af råstoffer. Efter endt indvinding efterbehandles arealet, men kan have interesse for råstofindvinding af gulbrændende ler på et senere tidspunkt, hvilket også vil være muligt ved efterbehandling til jordbrugsformål.
27. Vil projektet udgøre en hindring for fremtidig anvendelse af områdets grundvand?			nej	Råstofindvinding vil hverken i driftsfasen eller efter endt råstofindvinding være en hindring for anvendelse af områdets grundvand. Ifølge Miljøstyrelsens Fælles Offentlige Hydrologiske Model (FOHM), som her er baseret på grundvandskortlægningen ved Padborg-Gråsten, er der ca. 20 m sammenhængende, akkumuleret reduceret lerdæklag over det primære grundvandsmagasin KS2 (smeltevandssand), som Egersund Vandværk indvinder fra. Der skal kun foretages råstofindvinding over grundvandsspejlet og kun fjernes ca. 1 m lerdæklag over grundvandsspejlet, som er iltet og derfor ikke udgør nogen beskyttelse over for nitrat. Muldlaget tilbageføres efter endt indvinding efter 2-3 uger, og beskyttelsen mod nedsivning af pesticider vil derfor være som på den oprindelige mark. Projektet vurderes derfor ikke at have betydning for grundvandsbeskyttelsen i området. Der skal kun foretages indvinding over grundvandsspejl, og indvindingen vil derfor ikke påvirke grundvandsspejlet eller grundvandsdannelsen i området. Samlet set vurderes projektet derfor ikke at udgøre en risiko for påvirkning grundvandet i området.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
28. Indebærer projektet en mulig påvirkning af sårbare vådområder?			nej	Der er ingen sårbare vådområder på projektarealet. Nærmeste § 3 beskyttede våde naturtype er en lille sø ca. 40 m nord for projektområdet. Nærmeste beskyttede vandløb er ca. 300 m nord for projektområdet. Vandløbet er ikke målsat i Vandområdeplan 2021-2027. Den ansøgte indvinding af ca. 1 m ler over grundvandsspejlet vil ikke udgøre en risiko for påvirkning af vandkvaliteten, eller øge risikoen for forurening eller hydraulisk påvirkning i hverken vandløb eller våde naturtyper i området.
29. Er projektet tænkt placeret indenfor kystnærhedszonen?	ja			Der er ca. 800 m til nærmeste kyst. Projektet indebærer gravning af 1 meter ler i 2-3 uger om året. Herefter tilbageføres muldlaget efter endt indvinding og arealet vil være tilbageført til sin oprindelige stand. Projektet vurderes ikke at stride imod beskyttelsen i kystnærhedszonen som er at friholde området fra bebyggelse og anlæg. Der er derudover anmeldte rettigheder på arealet.
30. Forudsætter projektet rydning af skov?			nej	Der er ikke skov på projektarealet.
31. Vil projektet være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker?			nej	Der er ingen planer for reservater eller naturparker. Støj er ikke foreneligt med anlæggelse af naturreservat eller -park, men miljøpåvirkningen fra støj er ikke varig udover tilladelsens længde. Efter endt råstofindvinding og efterbehandling, vil projektet ikke udgøre en hindring for etablering af reservater eller naturparker.

Kriterium	Ja	Bør under-søges	Nej	Bemærkninger												
32. Tænkes projektet placeret i Vadehavsområdet?			nej	Projektområdet ligger ikke i Vadehavsområdet.												
33. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder nationalt?			nej	Nærmeste fredede område er kirkefredningen Broager Kirke ca. 2 km sydøst for projektområdet. Projektet vurderes ikke at påvirke nationale registrerede, beskyttede eller fredede områder pga. projektets udformning og af afstand til områderne.												
34. Kan projektet påvirke registrerede, beskyttede eller fredede områder internationalt (Natura 2000)?			nej	Nærmeste Natura 2000-område er N197 som udgøres af habitatområde nr. 173 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als og fuglebeskyttelsesområde nr. 64 Flensborg Fjord og Nybøl Nord, ca. 750 m sydvest for projektområdet. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet samt fuglebeskyttelsesområdet er: Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 173 <table><tr><td>Naturtyper:</td><td>Sandbanke (1110)</td><td>Bugt (1160)</td></tr><tr><td></td><td>Rev (1170)</td><td></td></tr><tr><td>Arter:</td><td>Marsvin (1351)</td><td></td></tr></table> Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen. Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 64 <table><tr><td>Fugle:</td><td>Edderfugl (T)</td><td>Hvinand (T)</td></tr></table> Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.	Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)		Rev (1170)		Arter:	Marsvin (1351)		Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Bugt (1160)														
	Rev (1170)															
Arter:	Marsvin (1351)															
Fugle:	Edderfugl (T)	Hvinand (T)														

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Indvindingen af 1 m ler over grundvandsspejl har kun begrænset og lokal påvirkning, og da der indvindes på markarealer, er der ingen af de arter, som er på udpegningsgrundlaget (hverken habitatarter eller fugle), som anvender arealet til yngle-, rast- eller primært fourageringsområde. Da der ikke vil ske påvirkning af grundvandsspejl eller være støjgener, som breder sig udover større afstande, vil der ikke være væsentlig påvirkning på naturtyper eller arter i Natura 2000-området, som er beliggende ca. 750 m fra projektområdet.
35. Forventes området at rumme beskyttede arter efter bilag IV?			nej	Dyrkede landbrugsarealer med monokulturer rummer erfaringsmæssigt kun få plante- og dyrearter. Ved opslag på Danmarks Naturdata, Danmarks Miljøportal er der ikke tidligere eller nyligt konstateret bilag IV-arter på projektarealet eller uden for projektarealet i en omkreds af 500 meter. Ved opslag i Arter.dk og Naturbasen (licens E03/2014) er der ikke registreret beskyttede arter efter habitatdirektivet indenfor de sidste 10 år. Det vurderes derfor, at projektarealet ikke indeholder beskyttede arter.
36. Forventes området at rumme danske rødlistearter?			nej	Ved opslag på Danmarks Naturdata, Danmarks Miljøportal er der ikke tidligere eller nyligt konstateret rødlistearter på projektarealet. Da der er tale om konventionelt dyrkede landbrugsarealer, forventes der ikke at forekomme arter, der er rødlistede som sårbare eller truede. Det kan derimod godt forventes at der forekommer arter som hare på arealerne, men disse er rødlistevurderet som livskraftige og ikke sårbare. Der er ikke observeret sårbare rødlistede arter indenfor området.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
37. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for overfladevand allerede er overskredet?			nej	Der er ikke overfladevandsforekomster (vandløb, søer og kystvande) som kan blive berørt af aktiviteten, da der ikke ligger nogle af disse i projektområdet, og der ikke vil være udledning af vand fra området og indvindingen ikke medføre ændringer i afstrømningen til vandområder.
38. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for grundvand allerede er overskredet?			nej	Det ansøgte areal ligger inden for vandområdedistrikt Jylland-Fyn og vandområdedistrikt International i vandområdeplanerne 2021-2027. Der er afgrænset 2 terrænnære (dkmj_299_ks og dkmj_391_ks) og 1 dyb grundvandsforekomst (dkmj_675_ks) i området. Den kvantitative og kemiske tilstand for de kortlagte grundvandsforekomster i området er god, undtagen kemisk tilstand for den dybe grundvandsforekomst, der er ringe på grund af fund af pesticider. Pba. projektets karakter vurderes ikke at påvirke den kvalitative eller kvantitative tilstand af grundvandsforekomsterne i området.
39. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for naturområder allerede er overskredet?			nej	Området ligger i det åbne land og består af opdyrket landbrugsjord. Der er ikke vedtaget miljøkvalitetsnormer for området.
40. Kan projektet påvirke områder, hvor fastsatte miljøkvalitetsnormer for boligområder (støj/lys og luft) allerede er overskredet?			nej	Der er ikke kendskab til overskridelser af miljøkvalitetsnormer i området.
41. Tænkes projektet etableret i et tæt befolket område?			nej	Det ansøgte areal ligger i det åbne land. Nærmeste samlede bebyggelse er byen Egersund ca. 140 m vest for projektområdet. Nærmeste beboelse er på ejendommen Brovej 55 ca. 120 m nordvest for projektområdet, Rendbjergvej 1 ca. 180 m syd for samt Skodsbølvej 118 ca. 200 m østsydøst for projektområdet.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
42. Kan projektet påvirke historiske landskabstræk?			nej	Ca. 300 m nord for projektområdet er et område udlagt som bevaringsværdigt landskab i Sønderborg Kommunes Kommuneplan 2023-2035. Påvirkningen af landskabet vil være ubetydeligt, da terrænet sænkes med ca. 1 m og arealet efterbehandles til landbrugsjord som for nuværende arealanvendelse.
43. Kan projektet påvirke kulturelle landskabstræk?			nej	I projektområdets skel mod syd og øst er der registeret beskyttede sten-eller jord-diger. Råstofindvinding vil ikke påvirke disse, Da projektarealet er placeret ca. 3-8 meter fra digerne. Der holdes derfor naturlig afstand til digerne. Dertil vil der kun ske en terrænsænkning på op til 1 m. Det ansøgte areal er ikke udlagt som område med kulturhistorisk bevaringsværdi eller værdifuldt kulturmiljø i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Ca. 400 m nordvest for projektarealet er der udpeget et område med værdifuldt kulturmiljø (Nybøl teglværkslandskab) og ca. 415 m mod vest er der udpeget et område med kulturhistorisk bevaringsværdi (kirkelandskaber). Grundet afstanden til disse områder og projektets karakter (sænkning af terrænet med 1 meter), vurderes projektet ikke at påvirke dette.
44. Kan projektet påvirke arkæologiske værdier/landskabstræk?			nej	Der er ingen registrerede fredede fortidsminder, ikke-fredede fortidsminder eller fortidsmindearealer inden for eller i umiddelbar nærhed af projektområdet.
45. Kan projektet påvirke æstetiske landskabstræk?			nej	Ca. 125 m syd for projektområdet er der udpeget et område med bevaringsværdigt landskab samt større sammenhængende landskab i Sønderborg Kommunes Kommuneplan 2023-2035.

Kriterium	Ja	Bør undersøges	Nej	Bemærkninger
				Projektets påvirkning af landskabet vil være meget begrænset, da terrænet kun sænkes med ca. 1 m og arealet efterbehandles til landbrugsjord, som er det oprindelige landskab.
46. Kan projektet påvirke geologiske landskabstræk?	ja			Projektområdet ligger ikke inden for Nationalt Geologisk Interesseområde og Geosite. Nærmeste Nationale Geologiske Interesseområde ligger ca. 300 m mod nord. Projektområdet er udlagt som område med geologisk bevaringsværdi i Kommuneplan 2023-2035 for Sønderborg Kommune. Påvirkningen af de geologiske værdier i form af landskab og jordlag vil dog være meget begrænset, da terrænet kun sænkes med ca. 1 m og arealet efterbehandles til landbrugsjord.

Arten og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet

47. Den forventede miljøpåvirknings geografiske udstrækning i areal	Det ansøgte areal er på ca. 1,6 ha (16.000 m ²). Den aktuelle miljøpåvirkning fra selve råstofindvindingen vil være meget lokal, og der forventes kun en begrænset påvirkning udenfor projektområdet.
48. Omfanget af personer der forventes berørt af miljøpåvirkningen	Det vil primært være trafikken til og fra det ansøgte areal, samt heraf afledt støj, som vil kunne skabe gene for personer. Udkørsel vil ske til via Brovej syd for projektområdet.

	For den nærmeste bebyggelse i byen Egersund ca. 140 m vest for projektområdet, samt beboelse på ejendomme Brovej 55 ca. 120 m nordvest for projektområdet, Rendbjergvej 1 ca. 180 m syd for samt Skodsbølvej 118 ca. 200 m østsydøst for projektområdet, vil der kunne forekomme gener i form af støj fra råstofindvinding. Støjen vurderes dog ikke til at være højere end hvad der normalt vil kunne komme fra landbrugsmaskiner, men støjen vil være mere hyppig i de 2-3 uger pr. år, hvor der sker råstofindvinding, læsning og udlevering. Resten af året vil der derfor ikke forekomme støj ifm. råstofindvinding.
--	--

Kriterium	Ja	Bør un- der- søges	Nej	Bemærkninger
49. Er området, hvor anlægget tænkes placeret, sårbar overfor den forventede miljøpåvirkning?			nej	Området vurderes ikke at være sårbart overfor den forventede miljøpåvirkning.
50. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige enkeltvis?			nej	Det er sandsynligt, at der vil være en påvirkning af omkringboende i 2-3 uger pr. år på grund af øget trafik fra lastbiler. De identificerede påvirkninger forventes ikke at være væsentlig enkeltvis. Støj fra råstofindvinding, læsning og udlevering forventes ikke at være væsentlig enkeltvis.
51. Forventes miljøpåvirkningerne at kunne være væsentlige samlet?			nej	Det vurderes, at de identificerede miljøpåvirkninger ikke bliver væsentlig i sammenhæng med de øvrige miljøpåvirkninger.

Kriterium	Ja	Bør un- der- søges	Nej	Bemærkninger
52. Vil den forventede miljøpåvirkning række ud over kommunen?			nej	Råstofindvindingen er meget lokal, og der vil ikke være en påvirkning over kommunegrænsen, grundet afstanden.
53. Vil den forventede miljøpåvirkning berøre nabolande?			nej	Der er ca. 2,5 km til den dansk-tyske marine grænse. Råstofindvindingen og miljøpåvirkningerne foregår kun på land, og er meget lokale.
54. Må den samlede miljøpåvirkning betegnes som kompleks			nej	Den samlede miljøpåvirkning betegnes ikke som kompleks. Det konkrete projekt medfører velkendte påvirkninger, som er almindelige ved indvinding af rødbrændende ler, og som kan beskrives. Derudover kan eventuelle påvirkninger som støv, støj og trafik håndteres som beskrevet i projektbeskrivelsen til råstofansøgningen.
55. Er der stor sandsynlighed for miljøpåvirkningen?	ja			Miljøpåvirkningen fra indvindingen af råstoffer og transport vil være begrænset, men ske med stor sandsynlighed.
56. Er påvirkningen af miljøet varig?			nej	Den landskabelige påvirkning vil være varig og irreversibel, men dog ubetydelig, da terrænet kun sænkes med ca. 1 meter. Hvorimod påvirkningen mht. støj, støv og trafik fra råstofindvindingen ikke vil være varig, og vil ophøre med råstofindvindingen.
57. Er påvirkningen af miljøet hyppig?			nej	Råstofindvinding og transporten med råstoffer vil ske 2-3 uger pr. år. Påvirkningen med støj, støv og trafik vil være konstant i driftsperioden inden for

Kriterium	Ja	Bør un- der- søges	Nej	Bemærkninger
				disse uger. Påvirkningen vil således være hyppig inden for de enkelte indvindingsperioder, men vil samlet set ikke at være hyppig inden for åremålsperioden for råstofindvindingen.
58. Er påvirkningen af miljøet irreversibel?	ja			Påvirkningen på landskabet vil være irreversibel, men begrænset, da terrænet sænkes med ca. 1 m. Påvirkning med støv, støj og trafik vil ophøre sammen med råstofindvindings ophør indenfor 2-3 uger pr. år, samt ved endelig efterbehandling.
59. Er der andre kumulative forhold?			nej	Der er landbrugsdrift i området med deraf afledt brug af maskiner. Der er gældende tilladelse til råstofindvinding af rødbrændende ler på matr. nr. 53 Egersund Ejerlav, Egersund ca. 90 m nord for projektområdet (til 17. maj 2032). Råstofindvindingen på dette areal vil ikke kumulere med råstofindvindingen på projektarealet, da ansøger oplyser, at der ikke vil ske råstofindvinding og kørsel samtidig på de to arealer.
60. Er det, jf. ansøgningen, muligt at begrænse indvirkningerne?	ja			Ved at efterbehandle til jordbrugsformål (landbrugsjord), som er den nuværende arealanvendelse inden råstofindvinding, vil der ske en begrænset indvirkning på landskabet. Støvgener dæmpes ved vanding med vand tilført udefra.

Konklusion

Kriterium	Ja	Nej	Bemærkninger
61. Giver resultatet af screening anledning til at antage, at det ansøgte projekt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, således at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport?		nej	Råstofindvindingen etableres på 1,6 ha i landzone. Indvindingen vil ikke medføre væsentlig påvirkning af beskyttede naturområder, beskyttet flora eller fauna, kulturelle eller landskabelige forhold. Der vil være støj fra råstofindvindingen i dagtimerne i de perioder der indvindes ler. Støjpåvirkningen vurderes at kunne overholde vejledende støjgrænser for de nærmeste boliger i åbent land. Transporten med råstoffer fra arealet vil sandsynligvis påvirke beboere i omegnen, men da det er i en meget begrænset periode (2-3 uger om året) i dagtimerne. Påvirkningerne forventes ikke enkeltvist i forhold til nærværende ansøgning at være væsentlige. Det er regionens vurdering, at resultatet af screening af det ansøgte projekt ikke giver anledning til at antage at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, da projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller vedtagne planer, antages at få nogen væsentlig påvirkning af miljøet.

Dato: D. 16. januar 2025

Sagsbehandler: Frederik

Bilag 4. Overkørselstilladelse

Adgangstilladelse, midlertidig – Brovej 55, 6320 Egersund fra 1. maj 2023 til 31. december 2032.

Carl Matzens Teglværker
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-nr. 42125210

Med baggrund i ansøgning om adgangstilladelse, sagsnummer 23/16602, meddeler Sønderborg kommune som vejejer af grusvejen til Brovej 55 og som Vejmyndigheden jf. Vejlovens § 50 om ændret anvendelse af adgangstilladelse tilladelse til, midlertidig ændret anvendelse af den eksisterende adgang til Brovej, 6320 Egersund.

Det er oplyst, at det forventes der kørsel i 14 tørvejs dage fra maj til september 2022. En uge ad gangen. Daglige forventes 80 ture. Regionen har givet indvendingstilladelse i 10 år i 2022.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Brovej - indkørsel

Anlæg & Infrastruktur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

09-03-2022
23/33787

Adgang er svarende til linjestykket mellem den private matrikel og offentlig vej-areal, hvor det er lovligt at foretage en krydsning.

Tilladelsen gives på følgende vilkår:

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn fra cykelstiens nordlige kant og ind på markstien. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- Skillerabatten mellem kørebanen og cykelstien ved indkørslen til Brovej 55 udvides til en bredde af mindst 5 m fra skillerabattens vestlige asfaltkant og mindst 2 m fra skillerabattens østlige asfaltkant. Der skal ske kantforstærkning ved grøftens rørgennemføring. Belægningstype og udførelsen sker efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.
- På Brovej opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lerkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af grusvejen til Brovej nr. 55 i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.
- Færdselstavle C 55 70 km/t flyttes ca. 10 m mod vest eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Tavlen tildækkes når der skiltes med 50 km/t. Tildækning fjernes ved ophør af 50 km/t. Der skal føres logbog for tildækning og afdækning.
- Lertransport køre tom ad Brovej mod øst og venstre ind ad grusstien til Brovej 55. Der må ikke ske udkørsel med køretøjer over 3.500 kg.

Skovgade - udkørsel

- Adgangen skal etableres indenfor 12 måneder. Sker dette ikke, bortfalder tilladelsen.
- Adgangen til den offentlige vej Skovgade kan etableres i en bredde op til 10 m.
- Adgangen skal etableres med kantforstærkning langs hele den kørende adgang i en bredde på minimum **fem** meter eller efter aftale med Sønderborg kommunes Vejtilsyn. Kantforstærkningen kan etableres med asfalt eller ved belægningssten fra egen matrikel helt til vejkant.
- Såfremt kantforstærkning ønskes etableret med asfalt, skal arbejdet på det offentlige vejareal udføres af en godkendt entreprenør eller Vej & Park. Vej & Park vil kunne kontaktes på tlf. 8872 4148.
- På Skovgade opsættes færdselstavle A 39 med undertavle Lærkørsel og C 55 - 50 km/t. på begge sider af udkørslen i en afstand af mindst 150 m. Tavlerne opsættes før kørslen og nedtages daglig efter arbejdstids ophør. Der skal føres logbog for opsætning og nedtagning. Underkant færdselstavle C 55 skal stå i en højde af mindst 100 cm fra overkant vej.

Generelt

- Der skal søges rådighedsstilladelse til hastighedsnedsættelse hvert år inden forår- og sensommer/efterårskørsel. Politiet skal give samtykke til hastighedsnedsættelse.
- Ved arbejdstids ophør skal der foretages daglig rengøring af kørebanen og cykelstien. Såfremt føret er vådt, jord efterlades eller vejen på anden måde forurenes påhviler det ansøger at rengøre vejen og cykelstien efter behov.
- Såfremt der køres spor eller cykelstien på anden måde beskadiges skal den løbende reetableres efter aftale med Sønderborg kommunes vejtilsyn.
- Grusstien og vejkanterne skal løbende vedligeholdes.
- Inden lertransportens start og ved afslutning gennemgås vejanlægget cykelstien og grusvejen for evt. skader sammen med Sønderborg kommunes Vejtilsyn.

- Sønderborg kommunes Vejtilsyn kan stille yderligere betingelser af hensyn til trafiksikkerheden og for at imødegå beskadigelse af vejen.
- Alle udgifter til etablering, vedligeholdelse og reetablering afholdes af ansøger.
- Denne tilladelse kan tilbagekaldes såfremt vilkårene ikke overholdes.

Tilladelsen er udstedt i henhold til Vejlovens § 49 stk. 1 og 2 samt Vejlovens § 82.

Afgørelsen kan påklages. Klagevejledning fremgår herunder:

Der kan klages over denne afgørelse til Vejdirektoratet, Carsten Niebuhrsgade 43 5. sal, 1577 København K. Klagen kan indsendes via Vejdirektoratets elektroniske klageblanket på borger.dk. Benyt linket eller gå ind på borger.dk – Samfund og rettigheder – Klagemuligheder – Klagemuligheder i Danmark – Klag til Vejdirektoratet over afgørelser på vejområdet.

Klagen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige, Vejdirektoratet kun kan tage stilling til, om afgørelsen er lovlig, men ikke til kommunens skøn inden for lovens rammer – undtaget ekspropriationssager og sager om handicapparkering, hvor Vejdirektoratet ligeledes kan tage stilling til skønnet.

Klagefristen er fire uger fra modtagelsen af denne afgørelse og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist. Afgørelsen kan kun indbringes for domstolene, hvis klagemuligheden er udnyttet.

Lovgrundlaget fremgår nederst.

Kopi af denne tilladelse sendes også til Vejtilsynet og Lertransportkøb

Venlig hilsen

Jan Schmidt

T 27 90 56 02

jasi@sonderborg.dk

Klagevejledning – uddrag fra Lov om offentlige veje

§ 132. Kommunalbestyrelsernes afgørelser efter denne lov kan påklages til transportministeren, for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vejmyndighedernes afgørelser efter § 102 kan påklages til transportministeren.

Stk. 3. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. For beslutninger, der skal offentliggøres, regnes klagefristen fra offentliggørelsen. Når der er særlig grund dertil, kan transportministeren dog efter forud indhentet erklæring fra vejmyndigheden se bort fra overskridelse af klagefristen.

Stk. 4. Klage har ikke opsættende virkning, medmindre transportministeren bestemmer andet.

Stk. 5. Afgørelser, der kan påklages efter stk. 1, kan ikke indbringes for domstolene, før denne klageadgang er udnyttet. Søgsmål skal være anlagt, inden 6 måneder efter at transportministerens afgørelse er meddelt.

Retsgrundlag – uddrag fra Lov om offentlige veje

§ 49. Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlige veje og stier må ikke etableres uden vejmyndighedens tilladelse.

Stk. 2. Den, der ansøger om en ny adgang eller udvidelse af en eksisterende adgang til en offentlig vej eller sti, afholder udgifterne til etablering, medmindre andet er aftalt mellem vejmyndigheden og ansøgeren.

Bilag 5. Udtalelse fra museet

MUSEUM
SØNDER
JYLLAND

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370 801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Frederik Vad

Region Syddanmarks Journal nr.: 23/50278

Dato: 24.10.2024

Museum Sønderjylland - Arkæologi | Sagsnr.: 24/7521

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

Arkæologisk udtalelse i henhold til Museumslovens § 25:

Museum Sønderjylland - Arkæologi har modtaget høringsmateriale vedrørende ovennævnte projekt og har foretaget arkivalisk kontrol og arkæologisk vurdering af planområdet.

Museet skal gøre opmærksom på, at der ifølge den vejledende udpegning tæt ved planområdet findes flere beskyttede diger, som er omfattet af Museumslovens § 29a. Ifølge museumslovens § 29a må der ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende. Det skal her understreges, at der er tale om en vejledende udpegning. Museet opfordrer derfor bygherre til at kontakte Sønderborg Kommune for en udførlig liste over beskyttede diger indenfor planområdet, da det er Sønderborg Kommune, som er myndighed på dette område.

Det skal her bemærkes, at denne arkæologiske udtalelse alene forholder sig til risikoen for at træffe på væsentlige fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det ansøgte område.

Projektbeskrivelse

Efter det oplyste er der ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i et område nordøst for Egersund på Broagerland.

Planområdet omfatter en del af matr.nr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund. Planområdet omfatter et samlet areal på ca. 1,6 ha ifølge det oplyste. Hertil kommer at der er planlagt adgangsvej til området på en del af matr. 1020 Egersund Ejerlav, Egersund.

Området er i dag udlagt til dyrket mark.

Topografisk beskrivelse

Planområdet ligger nordøst for Egernsund på Broagerland. Området ligger relativt højt i terrænet.

Planområdet ligger ca. 800 meter fra hhv. Nybøl Nor i nord og Flensborg Fjord i sydvest.

Tæt omkring området er der registreret flere væsentlige, jordfaste fortidsminder.

Der er således flere registreringer af gravhøje, blandt andet et nord for Lågemade Forfyr vest for planområdet (sb. 207-208 Broager Sogn), ved Lågemåde Minde (sb. 99-100 og 114 Broager Sogn) og øst for planområdet ved Skodsbøl Mark (sb. 101 Broager Sogn) og Kragemade (sb. 108 Broager Sogn).

Museet har over en årrække i forbindelse med forskellige anlægsprojekter foretaget udgravninger ved Kragemade øst for det aktuelle planområde. I den forbindelse er der blandt andet udgravet bopladsspor fra yngre romertid/ældre germanertid og ældre og senmiddelalder samt opsamlet flintgenstande i form af flintafslag, skrabere, blokke og fladehugget spånpil (sb. 263 Broager Sogn).

Hertil kommer bopladsspor fra jernalderen vest for planområdet (sb. 217 Broager Sogn) og bopladsspor i form af en grube med flint og lerkarskår fra yngre bronzealder fundet syd for planområdet (sb. 309 Broager Sogn)

Vi ved desuden af erfaring, at man i forhistorien foretrak at placere sine bo- og gravpladser højt i terrænet og tæt ved vand. Netop en sådan placering, som det pågældende planområde har.

Museets vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er meget høj risiko for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklen.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da planområdet overstiger 5000 m² skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsminde, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi.

Yderligere sagsbehandling

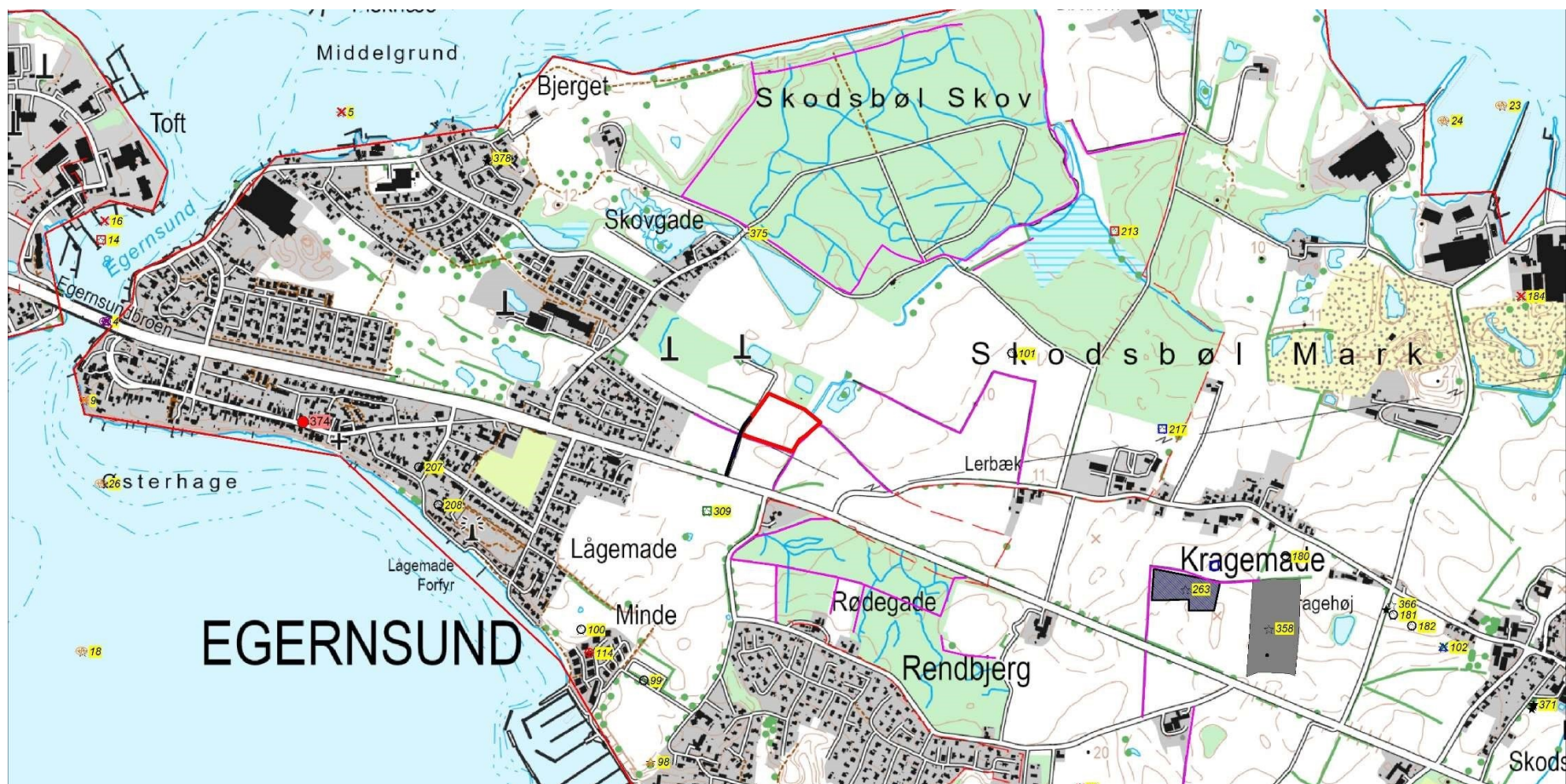
Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi gerne et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området.

Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Pernille Kruse: 65 370 823/ pekr@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
+45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Kortbilag til 24/7521 vedr. erhvervmæssig råstofindvinding på en del af matr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Adgangsvejen er markeret med blå kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering. Beskyttede diger er markeret med lilla streg.

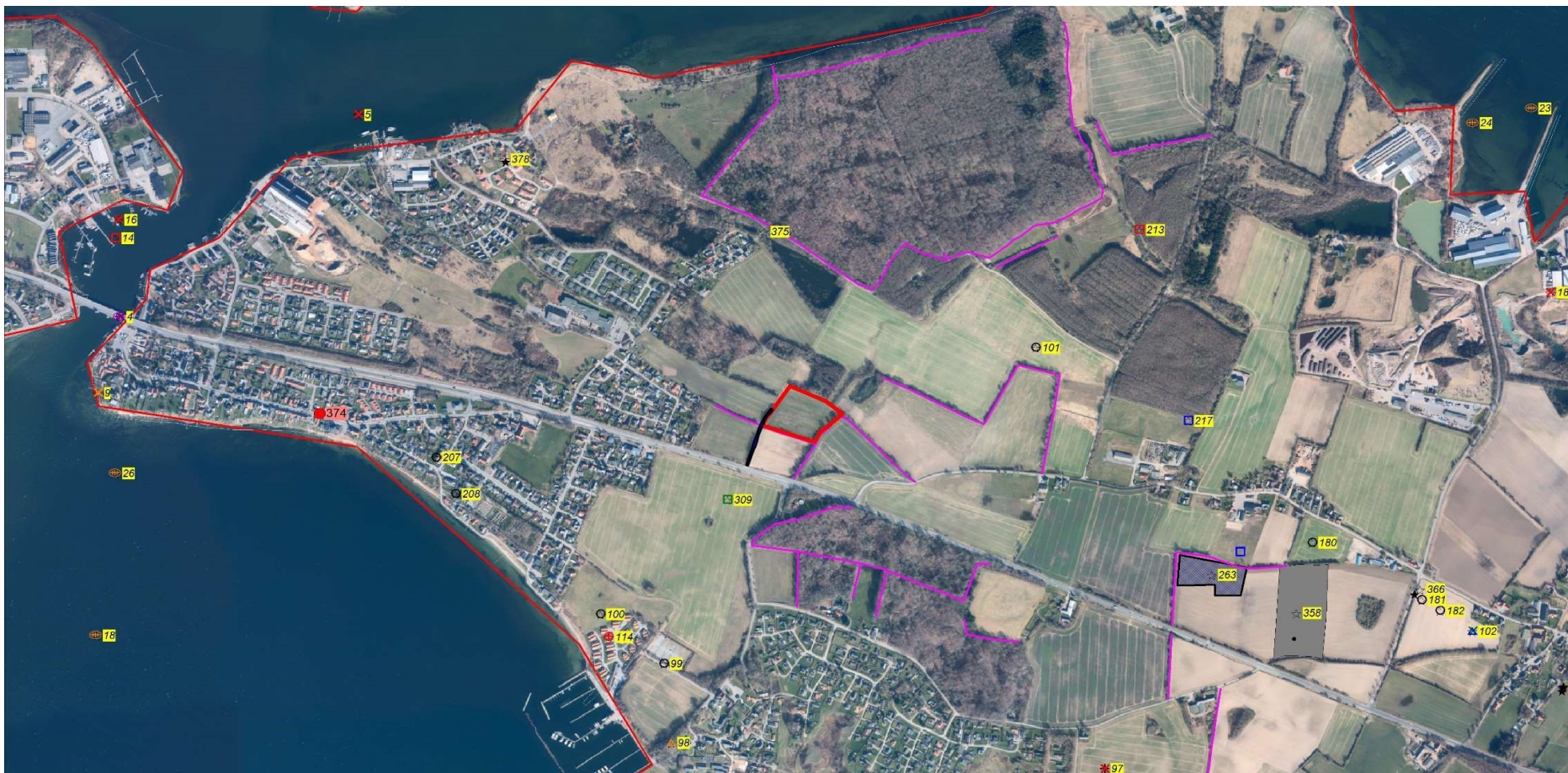
Aktuelt 4 cm kort.

Kortbilag til 24/7521 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matr. 946 Egersund Ejerlav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Adgangsvejen er markeret med blå kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering. Beskyttede diger er markeret med lilla streg.

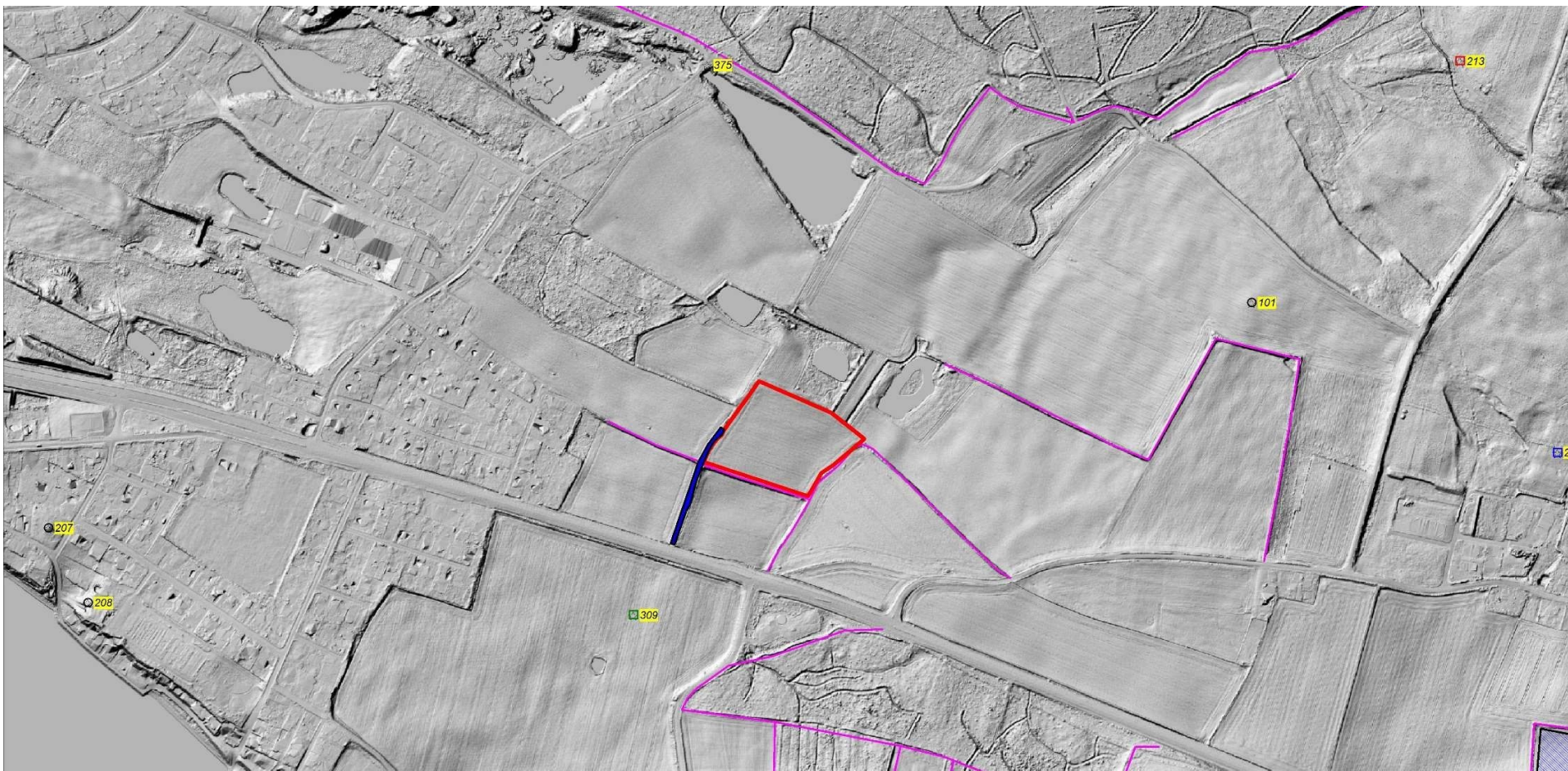
Ortofoto fra 2022.

Kortbilag til 24/7368 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 14 mfl. Mjøl's Ejerlav, Rise (Aabenraa Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skravering. 100 meter beskyttelseszoner markeret med pink skravering. Med rød skravering er destrueret område markeret.

Ortofoto fra 2022.

Kortbilag til 24/7521 vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matr. 946 Egersund Ejerslav, Egersund (Sønderborg Kommune).

De berørte områder er markeret med rød kontur. Adgangsvejen er markeret med blå kontur. Fredede fortidsminder er markeret med numre på rød baggrund. Ikke-fredede fortidsminder er markeret med numre på gul baggrund. Arkæologiske udgravningsområder er markeret med blå skraveret. Beskyttede diger er markeret med lilla streg.

Danmarks Højdemodel – terrænmodel.

